

систематично організовувала міжнародні макаренківські конференції та симпозіуми (всього проведено 7).

Засновниками лабораторії були *Гьотц Хілліг* (Götz Hillig, 1938–2019) і *Зігфрід Вайтц* (Siegfried Weitz), за їх же редакцією була підготовлена низка ґрунтовних макаренкознавчих видань. З 1969 року почала виходити серія «Матеріали про Макаренка» («Makarenko-Materialien»), яка публікувала макаренкознавчі розвідки вчених багатьох країн, представляла результати наполегливих джерелознавчих пошуків лабораторії, об'єднуючи різні за характером матеріали: повідомлення ЗМІ, архівні документи, мемуари тощо. У 1971 році розпочався доволі амбітний проект, що за мету мав випустити 20-томне, найповніше у світі зібрання праць видатного педагога-письменника, – двомовне так зване «Марбурзьке видання» творів А. Макаренка (Makarenko, Anton S. *Gesammelte Werke: Marburger Ausgabe*). В процесі цієї копіткої роботи упорядникам удалося випустити 8 томів (Равенсбург-Штутгарт, 1976–1982). З 1975 року стартував наступний і найтриваліший видавничий проект, що приніс неабияку популярність марбурзькій лабораторії, – 25-томна серія «Opuscula Makarenkiana» (Марбург, 1975–2003).

П'ятдесят років безперервного макаренкознавчого пошуку німецьких учених довели значущість спадку видатного українця не лише для світової педагогіки, але й для гуманітарної культури людства. Безперечним внеском лабораторії «Макаренко-реферат» та особисто її керівника Г. Хілліга в налагодження наукового діалогу між вченими Сходу і Заходу є причетність до створення Міжнародної макаренківської асоціації.

Список використаних джерел:

1. 25 Jahre Makarenko-Referat : 1968–1993. / Hillig, Götz (Hrsg.). Philipps-Universität Marburg / Fachbereich Erziehungswissenschaften, Institut für Erziehungswissenschaft / Forschungsstelle für Vergleichende Erziehungswissenschaft, Arbeitsgruppe Makarenko-Referat. Marburg : Makarenko-Referat, 1993. 288 S.
2. Makarenko in Deutschland 1927–1967. Texte und Berichte / G. Hillig (Hrsg.); mit einer Einführung von Leonhard Froese. Braunschweig: Georg Westermann Verlag, 1968. 536 s.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЯК ШЛЯХ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Харченко Л. П., Новописьменний С. А., Дерев'янка Т. В.,
Закалюжний В. М., Плужнікова Т. В.
Полтава, Україна*

Сьогодні перед вищою школою і освітою в цілому стоять складні завдання підготовки фахівців високого рівня кваліфікації. У процесі підготовки фахівця змінюється ставлення до студента і до самого процесу навчання. Коли студент розуміє, що відповідальність за свою освіту, за якість знань і за його результативність він несе сам, змінюється ставлення до процесу навчання. Студент має право реалізовувати свій індивідуальний

освітній процес, що вимагає численних змін не тільки в роботі викладача, але й в освітньому середовищі і в організації навчального процесу, який має бути пов'язаний з оновленням освітніх технологій. На одному із перших місць серед них повинні бути технології, які передбачають самостійну роботу. Модернізація освіти передбачає збільшення обсягу самостійної роботи та посилення її значення. Студенти повинні формувати відповідні компетентності, у першу чергу, у процесі позааудиторної самостійної роботи і опановувати основи систематизованих знань. Після скорочення годин, які відводяться на аудиторну роботу, особлива значимість самостійної роботи – це шлях до підвищення якості знань.

У сучасних умовах зростають вимоги до професійної компетентності випускників вищої освіти, що обумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, які спрямовані на формування цілісної системи безперервної освіти та розширює сфери самостійної роботи студентів (СРС).

Зміст СРС з кожної навчальної дисципліни визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалом, завданнями та вказівками викладача і залежить від мети завдань та змісту навчальної дисципліни.

У вищій школі є певні особливості, які необхідно враховувати при організації навчального процесу. Навчальний процес безпосередньо пов'язаний з науковою діяльністю; викладання навчальних дисциплін здійснюється з використанням останніх досягнень науки та практики; розвиток науки – основний фактор, який визначає зміст, методiku та організацію навчального процесу.

СРС з кожної навчальної дисципліни навчального плану забезпечує системність знань та засобів навчання, мобільність та критичність мислення; володіння засобами обробки інформації; здатністю творчого вирішення практичних питань.

Незважаючи на велику кількість та ґрунтовність дослідження щодо СРС на сьогодні ще досить гостро стоїть питання про організацію СРС та готовність студентів до її виконання.

На даному етапі на кафедрі проведена певна робота по вдосконаленню організації СРС. Так із деяких навчальних дисциплін розроблені опорні конспекти до лекцій. На нашу думку, вони стимулюють студентів до самостійної підготовки до лекції та підвищують пізнавальну активність студентів на лекції. Розроблені також для студентів методичні рекомендації для розробки опорних конспектів з тем навчальних дисциплін, які винесені на самостійне опрацювання.

Ефективний елемент СРС – індивідуальне навчально-дослідне завдання. На кафедрі розроблена тематика ІНДЗ з навчальних дисциплін, а також методичні вказівки до виконання, оформлення та захисту ІНДЗ.

Багато студентів закладів вищої освіти незадоволені організацією СРС, тому викладачі кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка у 2024/2025 н. р. проведуть опитування студентів-бакалаврів (I-IV курсів) та магістрів щодо організації СРС, форм контролю,

методичного (дидактичного) забезпечення, при чому матеріали повинні будуть забезпечити можливість проведення самоконтролю студентами.

Отримані матеріали з опитування студентів на кафедрі буде використаний викладачами для підвищення ефективності організації СРС та подальшого вдосконалення СРС.

ДОЦІЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

*Барбінова А.В., Земляний В.В.
Полтава, Україна*

Ефективне використання ресурсів для будь-якої організації – умова її сталого розвитку, конкурентоспроможності, показник грамотного менеджменту, запорука мінімізації витрат при прагненні максимізації задоволення споживчого попиту. Сучасна система освіти постійно розвивається та трансформується, стикаючись з новими викликами та завданнями. Одним із ключових інструментів, які можуть допомогти закладам освіти досягти своїх цілей та покращити якість освітніх послуг, є проєктний менеджмент.

У системі освіти проєктний підхід не є чимось новим. Використання методів та технологій проєктного менеджменту у забезпеченні якості результатів та якості процесу в управлінні освітніми системами розглядалося ще наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Проєктний підхід в управлінні сприяє зростанню інноваційного потенціалу освітньої організації, це одна з умов і фактор позитивної динаміки якості управління освітніми системами в умовах сталого соціально-економічного суспільного розвитку та модернізації освіти. У сучасних закладах освіти проєктний менеджмент використовується на різних рівнях – від рівня державного управління в системі освіти до рівня реалізації педагогічного управління в системі «педагог-учень».

Інтенсивний розвиток проєктного підходу в різних організаційних системах (у тому числі й освітніх системах), численні дослідження особливостей проєктного управління та управління проєктами вказують на неоднозначність двох цих понять. Актуальною є необхідність більш ретельного методологічного та теоретичного опрацювання понять, суть яких розкриває ідеологію, принципи, зміст, умову та технології організації діяльності в рамках проєктного управління (проєктного менеджменту) та управління проєктами.

Проєктний менеджмент (project management) у найбільш поширеному варіанті трактується як діяльність (сукупність функцій, дій) з управління проєктами. При цьому вказується, що управління проєктами пов'язане з використанням знань, навичок, методів, засобів та технологій під час виконання проєкту з метою досягнення чи перевищення очікувань учасників проєкту. Проєктний менеджмент – це управління змінами та інноваціями.